No. 204

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig en wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag 28 Augustus 1835

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Breda. — In de Amsterdamsche Stads-Courant van heden leest men het volgende:

» Den 25sten Julij is Zr. Ms. oorlogsfregat *de Maas*, kapitein *Ariens*, aan boord hebbende Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik* der Nederlanden, derde Zoon van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, voor het fort Amsterdam, op de rivier van Suriname, ten anker gekomen, waarom Z. K. H. de Prins den volgenden dag, onder een algemeen *hoezee!* en het salueren van de forteresse Zeeland en van Zr. Ms. oorlogschepen, alsdaar ter reede liggende, te Paramaribo aan den wal gestapt is en aan den steenen trap ontvangen ward door Z. Exc. den gouverneur *van Heeckeren*, den kommandant van Zr. Ms. oorlogschepen *Buijs*, den kolonialen raad en de hooge officieren, allen in volle uniform, terwijl ook de schutterij en militairen zich onder de wapens bevonden. Ook een der zonen van Z. Exc. den gouverneur was met denzelfden bodem uit Nederland terug gekeerd. — Zr. Ms. oorlogsbrik *de Snelheid*, kapt. *H. Ferguson*, is den 26sten aldaar aangekomen.

De wet op het hooger onderwijs is gisteren bij de belgische afgevaardigden, met eene meerderheid van 15 stemmen; 54 tegen 39, aangenomen, met handhaving der beide hoofdbepalingen, dat er slechts twee universiteiten van staatswege, die van Luik en Gent, zullen zijn, en dat er eene jury van onderzoek zal bestaan, door de wetgevende kamers benoemd.

— Volgens de brusselsche bladen zal het ontwerp eens spoorwegs tusschen Brussel en Parijs gevolg hebben; de ingenieur *Vifquain* zou belast worden met het bestuur over het gedeelte van Brussel tot aan de fransche grenzen.

— Te Antwerpen waren heden (26 *Augustus*) genoteerd: Belg. 99¾; O. Metall. 102¼; Sp. *Geschard* 33; Perpet. 33¾; 35; Cortes 28⅝, 29, 28¾; Uitgest. 14; Nap. renten 94; Spoorw. 93; Rom. L. 99¾; Id. te Antw. 97; Bras. 84.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten Augustus.

Men heeft uit Madrid eene nadere tijdingen ontvangen, dan de reeds medegedeelde van den 18den. — In het *Journal de Paris* van gisteren avond las men het volgende:

» Brieven uit Madrid van den 17den kondigen aan, dat de onlusten van den vorigen dag geëindigd zijn, zonder dat er een schot gedaan is.

» Op de eerste sommatie aan de opstaddelingen gedaan, hebben zij de wapenen nedergelegd.

» De drie in opstand gemaakte bataillons zullen ontbonden worden.

» Men beeamt bovendien krachtdadige maatregelen, om de herhaling dezer wanorden voor te komen. Reeds den 16den is Madrid in staat van beleg verklaard, en zijn de wetten geschorst geworden.

» De ontknooping der tooneelen van den 15 en 16den, heeft de vrienden van het gouvernement veel vertrouwen ingeboezemd."

Bij de reeds vermelde bijzondere berigten wordt nog gevoegd, dat een deel van het garnizoen van Madrid, waarop het gouvernement niet volkomen vertrouwen durft, naar de noordelijke grenzen was gezonden geworden, en dat de kazernen door engelsche of portugeesche hulpbenden zouden betrokken worden, 't geen echter min waarschijnlijk voorkomt. De gewezen minister van oorlog *Ipas Amarillas*, werd als de hoofdagent der zamenspanning beschouwd.

Eene alhier ontvangene telegraphische depeche uit Bayonne van den 23sten, houdt het berigt, dat de generaals *Evans* en *Alava* den 22sten met 1,500 man te St. Sebastiaan zijn aangekomen.

Van Bayonne schrijft men voorts van den 20sten, dat het doel der jongste bewegingen van de karlisten verst naar Kastilien en vervolgens naar Biskaje, thans ongetwijfeld schijnt, zij willen derwaarts de aandacht van *Cordova* trekken, ten einde den bregadier *Guergué* gelegenheid te verschaffen naar Katalonien te trekken, en dit doel was nagenoeg bereikt, immers men had in het karlistisch hoofdkwartier berigt, dat *Guergué* met zijne divisie gelukkig reeds tot Ballastro was gekomen.

De dagbladen van Sarragossa houden eene proclamatie van den generaal *Montes*, dat hij zich aan het hoofd der troepen zou stellen, om de benden karlisten uit beneden-Arragon te verjagen; het militair bevel in de stad zou inmiddels aan den brigadier *Ocana* verblijven en het burgerlijk beheer aan den *Z. Zaragoza*, met medewerking van de nieuw benoemde junta.

Uit Barcelona wordt van den 16den gemeld, dat uit die stad twee sterke kolonnen in de rigting van Granollers en Elbisne waren getrokken. De karabiniers en de stedelingen hadden in de nabijheid aan 5000 tal gevangen, die uit Gibraltar, Almeria, van den Carthagena waren aangebragt, huis gemaakt. Men zou aan 3000 andere Carthagena krijgen voor de bewapening der stedelijke militie.

Het gerucht had geloopen dat de Balearische eilanden zich voor don *Carlos* hadden verklaard, doch het was nadien gebleken, dat er eene beweging in tegengestelden zin had plaats gehad.

— De heer *Mendizabal*, die met het vaartuig *Meteore* naar Santander is vertrokken, zou eerst eene conferentie met de generals *Alava* en *Evans* moeten hebben en dan naar Lissaboni zich begeven, om tegen het laatst der maand te Madrid te zijn; men denkt evenwel dat de gebeurtenissen in de hoofdstad hem van voornemen zullen doen veranderd hebben.

— Volgens den *Temps* zou men thans nader bij eene interventie in Spanje zijn, dan op eenig tijdstip te volgen; de reden daarvan was dat dezelve in het eerste tijdstip tegen de karlisten zou gerigt wezen, omtrent welke partij men altijd met zekere omzigtigheid moest te werk gaan; thans was zij tegen de revolutionaire partij gerigt, opzigtelijk welke men bieds had in acht te nemen, en van welke de Noordsche mogendheden ook veel minder afkeerig zouden zijn. Er waren, volgens het gezegde blad, reeds bevelen gegeven om eene zekere magt van troepen naar de zijde van Perpignan en Bayonne te concentreren en had de heer *de Broglie* zich uitgelaten, dat het te vreezen was, dat die beweging zich niet tot de grenzen zou bepalen; en dat men de revolutie wel eens uit het Zuiden zou kunnen te duchten hebben.

— De koning heeft gisteren met den oorlogs-minister gearbeid, en voorts den heer *Brassier de St. Simon* ontvangen, van wegen den koning van Pruissen belast om hem met het behoud van zijn leven geluk te wenschen.

— *Fieschi* is thans nagenoeg geheel hersteld; laatstleden maandag heeft hij zijn eerst gehoor ondergaan, doch men heeft niets uit hem kunnen krijgen, dan alleen een naauwkeurig verslag van de wijze hoe hij zijn werktuig vervaardigd en het ontwerp uitgevoerd heeft. Daar hij het meest vertrouwen in den heer *Ladvocat* getoond had te stellen, had men hem met denzelven vrij laten spreken, doch deze heer heeft verklaard, dat zijne gezegden zoowel berekend waren, dat uit dezelve niet het minste gevolg te trekken was; overigens wil *Fieschi* noch voor een handlanger der republikeinen, noch voor een der legitimisten doorgaan, en schijnt het te willen doen voorkomen, alsof hij alleen het ontwerp tot den aanslag had gevormd.

— Uit het Zuiden vernemt men, dat de cholera zich te Toulouse en Valence geopenbaard heeft; te Lyon was daardoor de vreeze vermeerderd.

— Berigten uit Algiers van den 15den Augustus, bevestigen de komst van den maarschalk *Clausel* op den zelfden aldaar; dezelve had zijn voornemen te kennen gegeven, om tegen het eind van September, na de aankomst van het beloofde korps van 12,000 man, tegen de Arabieren op te trekken.

— Heden (24 *Augustus*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 109; op tijd 108,95; 3 pCt. kont. en op tijd 78,60; Nap. contant 96,90; Sp. *Geschard* 34½; Perpet. 34; 3 pCt. 34¼; Cortes 34; Id. Coupons 18; Uitgest. 14¼.

NEDERLANDEN.

HAAGE, den 27sten Augustus.

Zijne Excellentie de minister van financien wordt aanstaanden Maandag van zijne reis te 's Gravenhage terug verwacht.

Dezer dagen zijn de heeren gouverneurs onderrigt, dat het gebruik der bijbladen voor het stel der plans, aan de landmeters toevertrouwd, zal zijn afgeschaft, en dat deze plans voortaan zullen worden bijgehouden, in voege als voor het exemplaar daarvan, voor de gemeente-besturen bestemd, is bepaald.

— Onze binnenlandsche bladen behelzen thans menigvuldige berigten, wegens de hartelijke en feestelijke wijze waarop 's Konings verjaardag alleruwege is gevierd geworden. Te Zwolle is de plegtigheid nog verhoogd door de inwijding van het op stads kosten opgerigt monument, waarvan wij reeds voorloopig gesproken hebben, ter eere van wijlen den heere *J. ter Pelkwijk*, die zich voorzi in de bewondering van het verbeterd lager onderwijs zoo aanmerkelijk heeft gemaakt. Het monument is van graf vervaardigd in de fabriek der heeren *Nederdingh, Nering Kögel & Comp.*, te Deventer en draagt alleenlijk de goedkeuring weg.

— De baron *van Tengnagell*, generaal-majoor in Nederlandsche dienst, is te Amsterdam gearriveerd.

— Het *Journal de St. Petersbourg* van 20 Julij (1 Augustus) houdt het volgende: Z. M. de Keizer, een blijk van zijne bijzondere welwillendheid aan den kolonel *Waldkirch* en aan den Hollandschen kapitein ter zee *van den Bosch*, beide aide-de-camps van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, alsook aan den Pruisschen luitenant graaf *Gotter*, ordonnans-officier van Z. K. H. prins *Albert*, heeft aan beiden eerstgemeld de St. Anna-orde 2de klasse, en aan den laatstgemelden dieselfde orde 3de klasse, geschonken.

— In de Middelburgsche Courant leest men het volgende:

„Wij mogen de verzekering te mogen geven, dat onze het opperste gezag der vesting Vlissingen van den aanvang van het lopende jaar, voorstellen zoude gedaan, tot het beproeven om aldaar een of meer artesiaansche putten te boren, en dat, zoodra dezelve in ons Vaderland genomen worden de proeven, met dezelve men bezig is, gelukken zoude, alle de waarschijnlijkheid, aan gemaakte allerbelangrijkste voorstellen gevolg zal worden gegeven, en men alsdan eene inrigting zal bekomen, waaraan sedert jaren sterke behoefte gevoeld werd, zooals vooral in dit loopende jaar ten sprekendste is bewezen. — Bij het gouvernement der Provincie laat men zich ook eenige middelen aangelegen liggen."

— De Visschen mogen in te 's Hage, nabij de vischbanken, door de stadhouderlijke familie aangebragt en ter bezigtiging gesteld een zeer zeldzaam dier en alvorens gelijke uiterlijke gedaante als de zierbaars; dezelve had de lengte van 1 el 99 duim en woog ruim 40 Nederlandsche vigten. Het zeggen der vischers was deze visch voor het museum van Leiden bestemd. — Voor eenigen tijd moet men nog een dergelijken visch, doch minder zwaar en groot, op dezelfde hoogte gevangen hebben.

— Met de laatst aangekomen schepen zijn de ontbrekende Javasche Couranten van den 1sten tot en met den 22sten April aangebragt.

Volgens de mededeeling van den president der Javasche Bank, in de op den 8sten April gehouden jaarlijksche vergadering van stemgeregtigde deelhebbers, hebben de zuivere winsten, gedurende het afgeloopen zevende boekjaar, bedragen het montant van *f* 569,359,27, of pagenoeg 28$_{100}^{46}$ pCt. van het kapitaal van twee millioen. De verhouding tusschen het in wandeling zijnde bankpapier en het zilver, in de kassen aanwezig, is gunstiger bevonden dan in de twee laatste boekjaren.

Volgens een officieel overzigt, heeft het getal der bij den burgerlijken stand aangegeven geboorten te Batavia in den jare 1834 beloopen 159, dat der sterfgevallen 466 en dat der gesloten huwelijken 49.

Door de regering is bij resolutie van 21 Maart jl. bepaald, dat te Sourabaya een lector in de wis- en zeevaartkunde zal worden geplaatst, ten einde een ieder in de gelegenheid te stellen om zich in de stuurmanskunst te bekwamen, en is tot dezen post benoemd de heer *Z. van der Marck*, vroeger leeraar in de wiskunde bij de voormalige militaire school te Samarang.

Door den gouverneur-generaal ad-interim waren weder een aantal civiele en militaire benoemingen gedaan.

— Volgens de berigten uit Curaçao, van den 26sten Junij, was door het gouvernement van Nieuw Grenada aan de Provincie Maracaïbo voor deszelfs binnenlandschen handel alle debouché naar Nieuw Grenada afgesneden, zoo het schijnt om genoemde provincie te noodzaken tot eene afscheiding van Venezuela en vereeniging met Nieuw Grenada. In de stad Maracaïbo schenen de gevoelens eenigzins verdeeld, de een wilde de stad tot eene vrijstad, zoo als Hamburg, Bremen en Lubek, verklaard hebben; een ander verlangde het voormalige federative bestuur terug, terwijl er eindelijk ook nog eene partij voor de scheiding van Venezuela en de vereeniging met Nieuw Grenada was, en deze laatste partij werd vooral gesteund door de verklaarde gezindheid van het binnenland, hetwelk zelfs eenige krijgsmagt op de been gebragt heeft en daarmede tot voor de poorten van Maracaïbo verschenen is, om dezelve in staat van blokkade te houden tot dat zij in de vereeniging met Nieuw Grenada bewilligde. Uit Venezuela, daarentegen, waren troepen op weg om de stad Maracaïbo te hulp te komen en eene scheiding van dezelve te voorkomen.

De Couranten van Caracas, te Curaçao tot half Junij ontvangen, maken gewag van zeer gunstige tijdingen, welke men van *Soublette* uit Madrid, van den 13den April, ontvangen had, ten aanzien der Spaansch-onderhandelingen: Het kabinet van Madrid zou de onafhankelijkheid van Zuid-Amerika voorloopig erkennen, waartegen de in beslag zijnde eigendommen aan de uitgewekenen moesten terug gegeven en de handelsbetrekkingen weder aangeknoopt worden; over het traktaat van koophandel zou later gehandeld worden, alsmede over de som, voor schadevergoeding aan Spanje te betalen. De Caracas-Couranten waren voorts verheugd over den liberalen toon der Madridsche nieuwspapieren, waarin *Bolivar* genoemd wordt de *bevrijder van Columbia en Peru*, en de Zuid-Amerikanen, onze geliefde of bevrijde broeders. Venezuela maakte, volgens gemelde Caracas-Couranten, bestendige voortgangen in de beschaving, te Barcelona en andere kleinere plaatsen waren nieuwsbladen in het licht verschenen; er worden scholen opgerigt om meisjes eene wetenschappelijke opvoeding te geven (tot hiertoe was de opvoeding van het vrouwelijk geslacht geheel verwaarloosd), en dergelijke inrigtingen meer.

De op 1 februarij dezes jaars in Holstein volbragte volkstelling heeft doen blijken, dat in genoemd hertogdom op 156¼ vierkante mijlen 325,548 zielen leven, zoo dat de bevolking, die in 1803 een getal van 325,548 personen beliep, met 33¾ pCt. is aangegroeid. In het hertogdom Sleeswijk, dat 169 vierkante mijlen groot is, telde men 532,866 zielen, in 1803 bedroeg dit getal 376,341, zoodat hetzelve met 19½ pCt. is vermeerderd.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten Augustus.

Gedet dagteekening van 22 augustus worden uit Berlijn de volgende berigten medegedeeld:

Gisteren hadde Z. M. den nieuwen engelschen ambassadeur bij het Pruisische hof, sir *Robert Adair*, eene audientie verleend en derzelver geëindigd, in ontvangenen [illegible]

De Koning heeft bij een kabinetschrijven van 12 dezer aan den kommandeerenden generaal van het korps der garde doen weten, dat de [illegible] hem gedurig, wegens de [illegible] die bij de jongste [illegible] zijn te het werk gesteld geworden, alsmede over de wijze, waarop de troepen in het herstellen der rust zijn te werk gegaan.

Men schrijft uit Dantzig, dat de Keizer en de Keizerin van Rusland in den namiddag van 16 dezer aldaar aan boord van de stoomboot *Herkules* zijn aangekomen, en onder het bulderen des geschuts zijn ontvangen. De Kroonprins van Pruissen was hen een eind wegs te gemoet gevaren. De geheele stad was luisterrijk verlicht. — De Russische vloot, welke de troepen hier aangebragt, was bij Pillau gaan ankeren.

Uit Breslau wordt van den 15den gemeld, dat het garnizoen der stad den vorigen dag naar het legerkamp, tusschen Fürstenau en Bailau, was uitgetrokken. Aldaar verzamelde zich het 6de legerkorps, sterk twee linie- en vier landweer infanterie-regimenten, die in het kamp zouden legeren, en voorts het garde-landweer regiment, twee linie-regimenten en 6 regimenten kavallerie met de artillerie, die in den omtrek gekantonneerd worden. Op een mijl afstands van Liegnitz verzamelt zich het 5de armee-korps, van gelijke sterkte als het 6de. Op den 21sten werden de vorstelijke personen in Liegnitz gewacht, en zouden de afzonderlijke manoeuvres aan aanvang nemen. Den 5den september zullen de beide legerkorpsen zich nabij Konradswalde vereenigen, en de beide volgende dagen de groote veldmanoeuvres in tegenwoordigheid der vorstelijke personaadjen worden uitgevoerd. De alsdan vereenigde troepen zouden sterk zijn: 53 bataillons, 56 eskadrons, met 24 batterijen. Den 8sten en 9den september worden de vorsten en prinsen in Breslau gewacht en zouden dezelve den 10den september zich naar Kalisch begeven, alwaar de manoeuvres zes dagen moesten duren; dan zouden dezelve over Breslau terugkeeren, om zich naar Töplitz te begeven, waar men den Keizer van Oostenrijk ontmoeten zou.

Uit Kalisch zelve schrijft men van den 13den: Reeds genieten wij een' voorsmaak van de drukte welke eerst binnen eenige weken haren grootsten luister zal bereikt hebben. De aanmarsch van troepen duurt onafgebroken voort. Alle wapenkorpsen zijn reeds in 't leger gerukt en de voorloopige oefeningen begonnen. Men behoeft waarlijk niet vooringenomen te zijn, om het leger dat zich in onze nabuurschap verzamelt voor het voortreffelijkste der wereld te houden. Het krachtig en krijgshaftig voorkomen der manschappen, de uitmuntende paarden der ruiterij, vooral achter de artillerie met hare bespanning, zijn met de daad onzeg [illegible]. Binnen acht dagen tijds wordt het garde-detachement van Potsdam hier gewacht, waarna de manoeuvres in 't groot zullen aanvangen. Zoo men vernoemt zullen ook de pruissische afdeelingen, die bereids herwaarts op marsch zijn, aan al de manoeuvres deel nemen. Eene vermenging van dezelve met de Russische troepen, waarvan vroeger gesproken werd, zal niet plaats hebben, ten minste niet in dier voege, dat dezelve in kleine detachementen onder de Russische troepen zouden worden verdeeld. Zonderling is het, dat bij de Russische soldaten algemeen de ongrond gebeel ongegronde meening heerscht, dat men na de heerschouwing, in plaats van Oostwaarts zoodra Westwaarts marcheren zou; zelfs deelen eenige officiren dit gevoelen. Wat men ook hieruit afleiden mage, zooveel is zeker, dat Rusland den vrede wenscht, en zijnerzijds niets voorbedachtelijk tot deszelfs verbreken bijdragen zal. Dat echter eene magt gelijk deze zich noch wetten laat voorschrijven, noch vreeze aanjagen, is uit alles blijkbaar.

— Te Weenen waren den 18den Augustus genoteerd: Metall. 102⅛; 4 pCt. 98⅛; Bankactien 1322.

Graanmarkt te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 26sten Augustus.*

TARWE. — Weinig handel, alleen een paar partijen bij gerijf verkocht, als: 130 lb bonte Poolsche *f* 200; 126 Wismar *f* 180.

ROGGE. — Tot voorgaande prijzen aandaan: 125, 126, 127 lb N. Overijss. *f* 135, 136, 138, 139 jonge Brandenb. *f* 135, 124 Mecklenburgs. *f* 130, 123 Rostock *f* 140.

GARST. — Stil: 95 lb O. Vrieks. winter *f* 80; — N. Zeeuws. wint. *f* 118.

HAVER. — Als voren: 85 lb O. Dikke *f* 90.

*** De Burgemeester van Zevenbergen brengt ter kennisse aan de Kooplieden en Marskramers, dat de gewone KERMIS of JAARMARKT, binnen deze Gemeente voor dit Jaar als van ouds een aanvang zal nemen op Zondag den 30sten Augustus 1835, terwijl de gewone NAJAARS-PAARDENMARKT zal worden gehouden op Woensdag den 2den September daaraanvolgende.

De Burgemeester,
J. DAMEN.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.